

Artrita Reactivă

Spondiloartrita seronegativă. Definiție.

- Afectare articulară axială și/sau periferică
- Entezită
- Manifestări extraarticulare comune
- HLA B27
- Factor reumatoid, de regulă, absent

Clasificarea Spondiloartropatiilor Seronegative

(Adaptat după Dougados M, Hochberg MC, 2002)

Subgrupe de boli:

- Spondilita anchilozantă
- Artrita psoriazică
- Artrita reactivă
- Artrita din cadrul bolilor intestinale inflamatorii
- Spondiloartrita juvenilă
- Spondiloartrita nediferențiată

La această clasificare se va adăuga gradul activității bolii și indicele alterării funcționale, calculate prin instrumente validate.

Manifestări clinice

Manifestări reumatice:

- Afectare axială
- Artrită periferică
- Entezită

Manifestări extra-articulare:

- Uveită anterioară acută
- Afectare cardiacă (bloc cardiac, insuficiență aortică)

Fundal genetic:

- Istoric familial
- Antigen HLA-B27

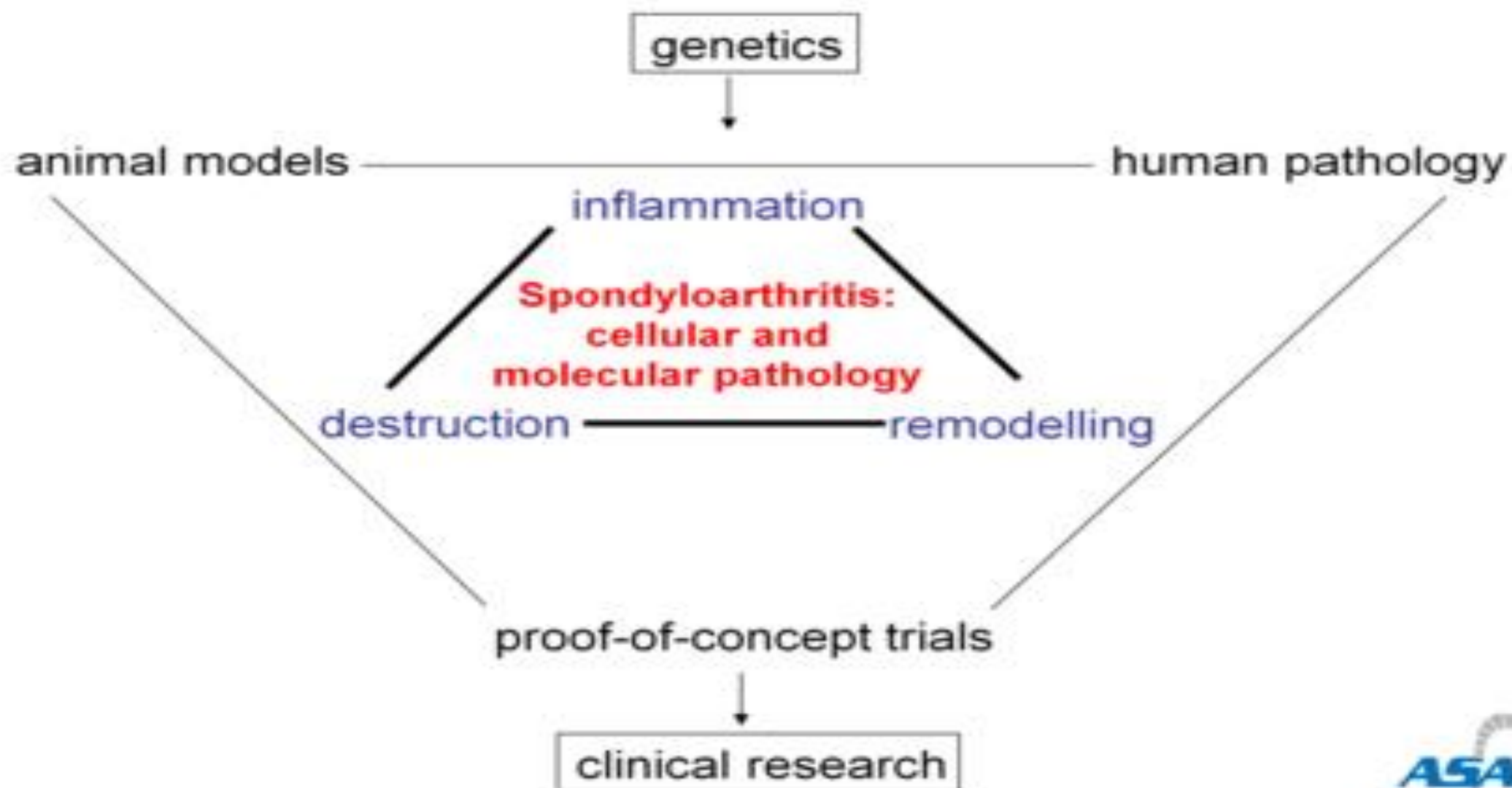
Manifestări specifice:

- Psoriazis
- Boala intestinală inflamatorie (boala Crohn, Colită Ulceroasă Nespecifică), etc.

SpA

- Spondilartrita nediferențiată (SpAN)
- Spondilita anchilozantă (SA)
- Artrita reactivă (ARe)
- Artrita psoriazică (APs)
- Artrita din bolile inflamatorii intestinale
- Spondilita anchilozantă juvenilă

Spondyloarthritis (SpA): Cellular and Molecular Pathology

Definiția de lucru a durerii de spate de tip inflamator.

(Barkham și colab., 2004)

Intrebarea	Răspunsul	Punctajul
Vârsta la debutul disconfortului	>40	0
	<40	1
Debutul	Insidios	1
	Neinsidios	0
Persistența disconfortului (în luni)	<3	0
	>3	1
Redoare vertebrală matinală asociată	Nu	0
	Da	1
Răspunsul la exercițiul fizic	Ameliorare	1
	Nici o ameliorare	0

Scorul de 4 puncte sau mai multe implică o durere de spate de tip inflamator.

Set criterii pentru durerea spinală inflamatorie

Criterii Calin pentru DSI (1997)	Criterii Berlin pentru DSI (2005)	Criterii ASAS a DSI mnemonic p/u criterii "iPAIN" (2009)
Vârsta debut < 40 ani Durata dureri lombare >3 luni Debut insidios Redoare matinală Ameliorare la exerciții	Redoare matinală >30 min Ameliorarea durerii spinale la exerciții, dar nu în repaus Durere nocturnă (trezire în jumătatea a doua nopții) Durere fesieră alternantă	Debut insidios Durere nocturnă (cu ameliorare după ridicarea din pat) Vârsta debut < 40 ani Ameliorare la exerciții Lipsa ameliorării în repaus
<i>Necesită prezența a 4 din 5 criterii</i>	<i>Sensibilitate - 70%</i> <i>Specificitate - 81% dacă 2 din 4 criterii sunt prezente</i>	<i>Sensibilitate - 77.0%</i> <i>Specificitate - 91.7% dacă 4 din 5 criterii sunt prezente</i>

Criteria de clasificare a spondiloartropatiilor

(European Spondylarthropathy Study Group (ESSG), 1991)

Durere inflamatorie spinală sau sinovită (asimetrică, preponderent MI)

Plus unu sau mai multe din următoarele:

- Istoric familial: *rude de gr. I-II cu SA, psoriazis, irită acută, ARe sau BII.*
- Psoriazis în trecut sau prezent, diagnosticat de medic.
- Colită ulceroasă sau boala Crohn în trecut sau prezent, diagnosticat de medic și confirmată radiografic sau endoscopic.
- Durere fesieră alternantă în trecut sau prezent
- Durere spontană în trecut sau prezent ori sensibilitate la examen inserțiilor tendoanelor Achilles sau fasciei plantare
- **Episoade de diaree timp de o lună înainte debutului artritei**
- **Uretrită nongonococică sau cervicită o lună înainte debutului artritei**
- Sacroiliită bilaterală gr. 2–4 sau unilaterală gr. 3-4 [gradele 0: normal; 1: posibilă 2: minimală; 3: moderată; 4: fuzionare completă (anchiloză)]

Criteria de clasificare a SpA Amor (1990)

Simptome clinice sau istoric anamnestic de:	Punctaj
Durere lombară sau dorsală nocturnă, sau redoare lombară ori dorsală matinală	1
Oligoartrită asimetrică	2
Durere fesieră	2
Dactilită (degete "în cârnați" / „crenvurști")	2
Durere în călcâie	2
Irită	2
Uretrită ori cervicită non-gonococică concomitent, sau o lună înaintea artritei	1
Diaree acută concomitentă, sau o lună înaintea artritei	1
Prezența sau istoric de psoriazis și/sau balanită și/sau BII (Colită ulceroasă, boala Crohn)	2
Simptome radiologice	
Sacroiliită (grad >2 bilaterală, grad >3 unilaterală)	3
Teren Genetic	
Prezența HLA-B27 și/sau istoric familial de SA, ARe, uveită, psoriazis sau BII	2
Răspuns la tratament	
Ameliorare definită a acuzelor musculoskeletale după administrarea AINS în mai puțin de 48h sau reapariția lor peste 48h în caz de întrerupere a AINS	2

Pacientul este diagnosticat cu SpA în caz că suma punctajului este 6 sau mai mare.

Artrita reactivă

Artrita reactivă (ARe) este o boală sistemică indusă de infecție caracterizată prin inflamație aseptică articulară la un pacient cu predispoziție genetică cu infecție bacteriană localizată într-un organ/sistem la distanță.

Definiție

- Artrita reactivă aparține familiei spondiloartritelor seronegative, care împart manifestări clinice precum durere spinală inflamatorie, oligoartrită și simptome extraarticulare.
- Boala a fost definită pentru că se dezvoltă la scurt timp după sau în timpul unei infecții oriunde în organism, dar care nu pătrunde în articulație în formă de microorganism viabil.
- Ulterior prezența antigenelor bacteriene, dar și microbilor în replicare a fost depistate în articulații, cu toate că culturile sinoviale au fost negative

Artrita reactivă

- Sindromul Reiter un sinonim mai vechi a denumirii bolii, folosit mai des în publicațiile americane.
  - Hans Reiter, medic german - 1916
  - Simptome de artrită, conjunctivită, uretrită non-gonococică urmând crizele de dizenterie hemoragică
  - >75% pozitivi cu HLA B27
  - În 1999 la al 4-lea atelier de lucru în ARe s-a propus de utilizat termenul de ARe numai în cazurile cu tablou clinic și infecții asociate cu prezența HLA B27 și spondiloartrită.

Infecții asociate cu ARe

Bacterii enterale:

Salmonella (variate)

Shigella

S. Flexneri

S. Dysenteriae

S. Sonnei

Yersinia

Y. Enterocolitica (0:3 și 0:9)

Y. Pseudotuberculosis

Campylobacter

C. Jejuni

C. Coli

Clostridium difficile

Esherichia coli 0157

Lymphogranuloma venereum (L2 serotip)

Cyclospora

Infecții urogenitale:

Chlamydia trachomatis

Mycoplasma genitalium*

Ureaplasma urealiticum*

Bacterii cauzale ale

infecțiilor tractului

respirator superior:

Streptococ hemolitic grupa A†

Chlamydia pneumoniae

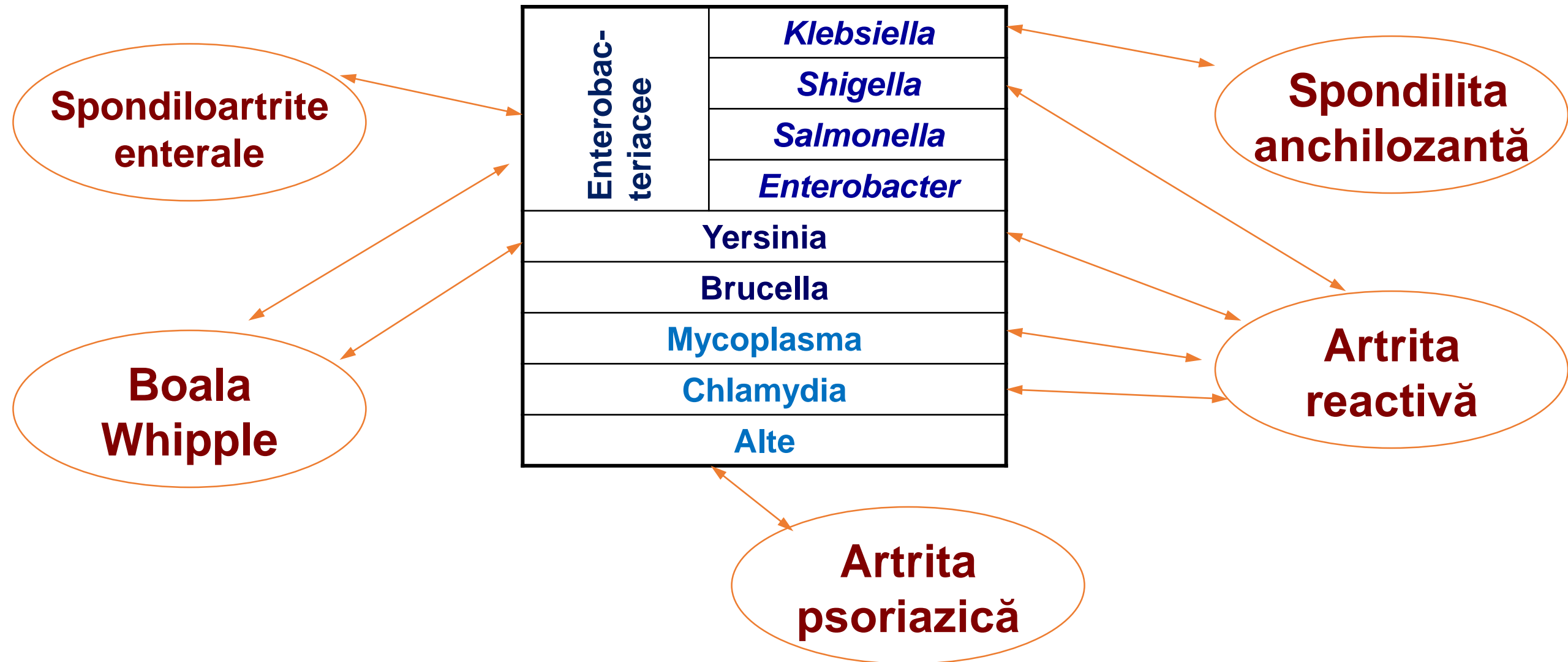
*Cauzează uretrită, dar incertă cauză de ARe

†Cauza FRA, dar și ARe

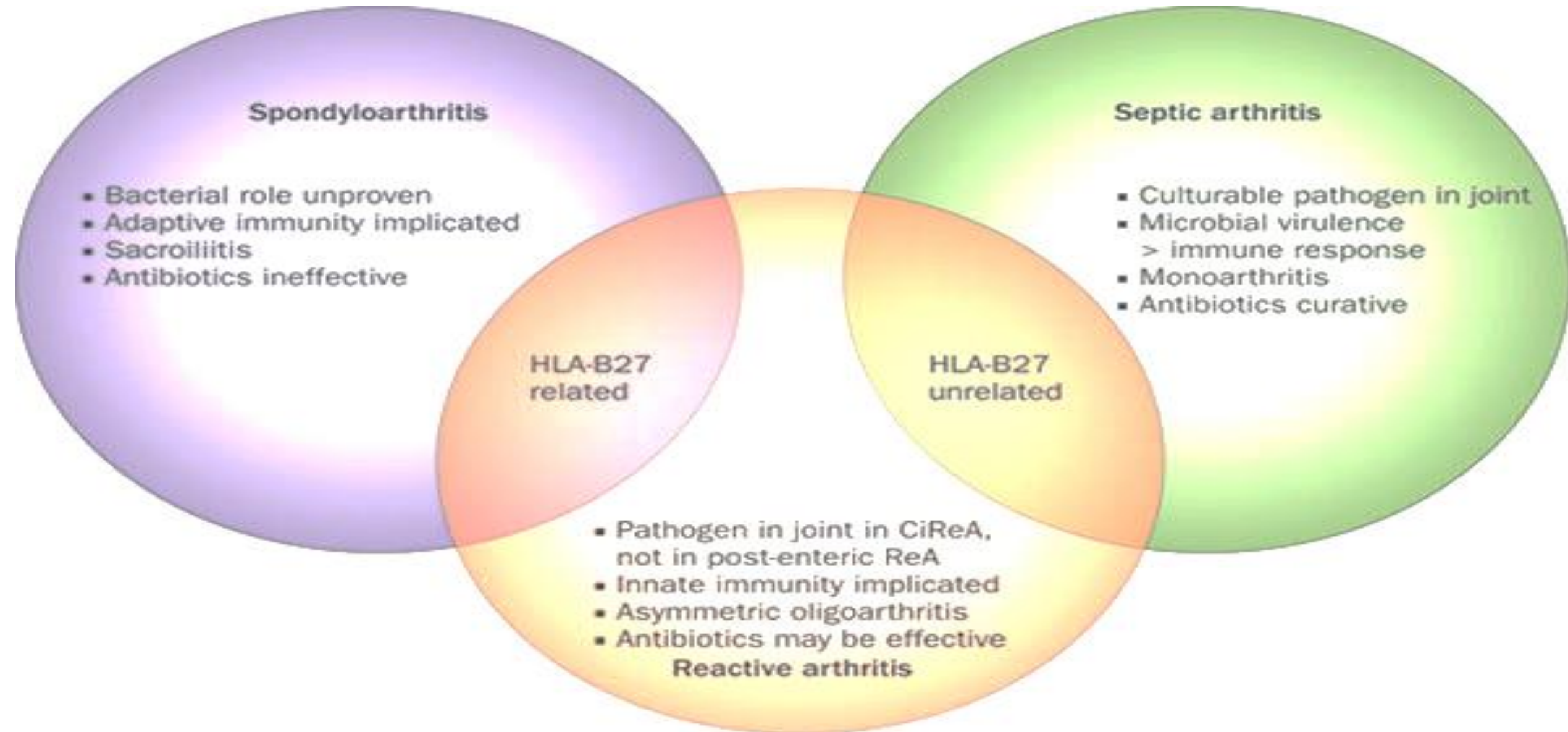
Chlamydia trachomatis

- Datele științifice sugerează că ARe chlamydiană este o boală hipodiagnosticată, deoarece infecția simptomatică cu *Chlamydia trachomatis* poate fi frecventă.
- O diferență importantă între ARe cauzată de *Chlamydia* (postvenerică) și ARe postenteritică este prezența chlamidiilor viabile dar aberante în lichidul sinovial (numită persistență *chlamydiană*).
- Investigații prin PCR pentru *Chlamydia trachomatis* în lichidul sinovial ar putea fi metode bune de precizare a diagnosticului ARe chlamydiană.

Relații posibile între infecție și unele dintre spondiloartrite

ARe are simptome și imunopatogenie comune cu spondiloartritele, considerată o subclasă din acestea și cu artrita septică.

Epidemiologie

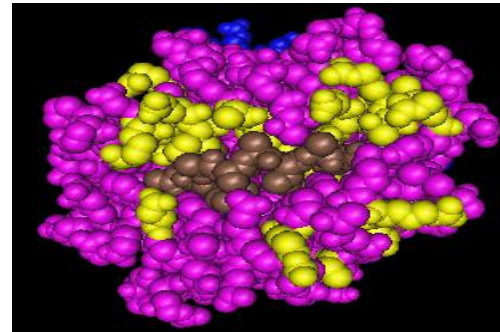
- În studii epidemiologice incidența raportată 1-30/100 000 populație;
- *Chlamydia trachomatis* și *enterobacteriile* au un rol egal etiologic;
- *Campylobacteriile* relevă o creștere ca și cauză de enterită ultimii ani în țările dezvoltate în timp ce *Shigella* este în descreștere

Clasificare ARe

- ARe face parte din spondiloartritele seronegative, având două forme majore:
  - ARe forma uro-genitală;
  - ARe forma entero-colitică.
- După debutul bolii:
  - Acut <6 luni;
  - Trenant 6-12 luni,
  - Cronic >12 luni;

Componente genetice

- Factorii genetici pot explica faptul că doar 1-15% subiecți infectați dezvoltă ARe.
- Cca. 60-80% pacienți sunt pozitivi cu HLA-B27.
- HLA-B27 se asociază cu boală severă și manifestări extra-articulare, dar și o evoluție mai prelungită.
- Circa 50% pacienți HLA-B27+ dezvoltă ARe în cazuri de erupții de dizenterie.

Patogenie

- Bacteriile clasice capabile să cauzeze ARE sunt gram-negative aerobe cu ciclu obligatoriu sau facultativ intracelular și au membrană lipopolizaharidă.
- Ele sunt invazive și afectează primar mucoasa gastrointestinală (*entrobacterii*) sau urogenitală (*Chlamydia etc.*).

Patogenie

- ADN și ARN al *Yersiniei*, precum și *Chlamydiei* au fost depistați în sinovia pacienților, dar și la unele persoane sănătoase.
- Există observații precum că *Chlamydia trachomatis* poate persista ani în organismul uman.
- S-a demonstrat recent că pacienții cu oligoartrită cronică sau SpA au o incidență crescută de Ag chlamidieni în sinovie și sânge periferic comparativ cu subiecții cu osteoartroză

Patogenie

Activare

Alterarea „toleranței” celulelor T CD8 autoreactive probabil prin multiple mecanisme

- **Mimicrie moleculară** – *Teorie mai veche...* Clonele celulare T implicate în apărarea de expansiunea microorganismelor extind și inițiază atacul asupra celulelor care expun proteine țintă ce conțin peptide cu secvențe de aminoacizi asemănătoare microorganismelor
- **Semnale co-stimulatorii prin celule dendritice activate și macrofage** în răspunsul imun inițial către infecție dereglează statutul anergic și non-reactiv al LT
- **LT CD8** expun NK și alți receptori care mențin activarea acestor celule prin semnale „periculoase” recunoscute de receptorii sistemului imun înăscut

Patogenie

- După pătrunderea în organism microorganismele persistă în epiteliu sau țesutul limfoid asociat, ficat, splină.
- Organisme viabile sau antigenelor bacteriene se diseminează în articulații, cauzând răspuns inflamator.
- Răspunsul LT CD4 la invazie provoacă inflamație articulară, probabil implicând și LT CD8.

Patogenie

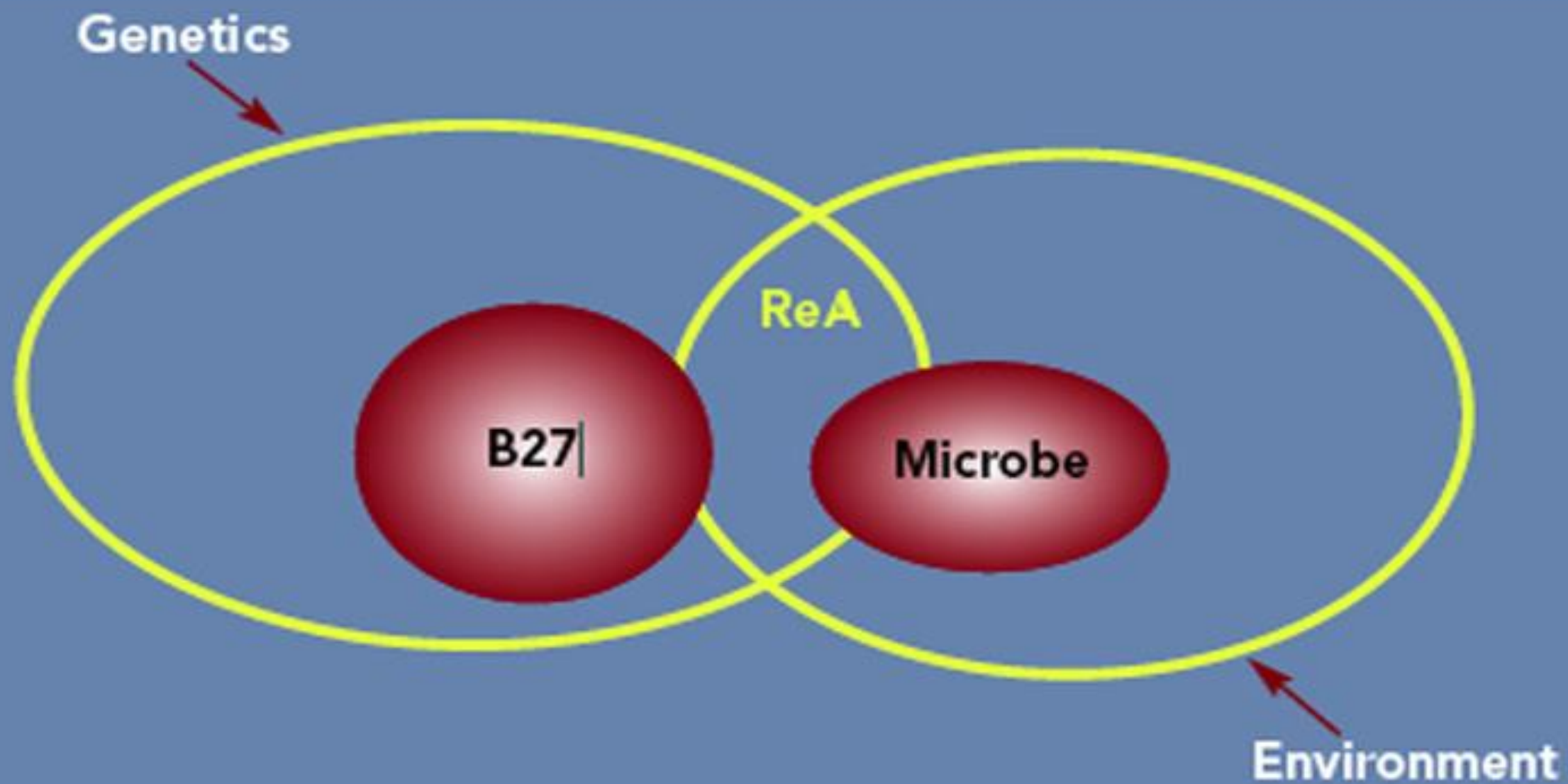
- Se observă o disbalanță între producția citokinelor proinflamatorii de către mononuclearele sanguine în timpul artritei acute;
- Răspunsul slab/întârziat a celulelor LTh2 poate favoriza persistența microbilor/Ag microbiene în sinovie

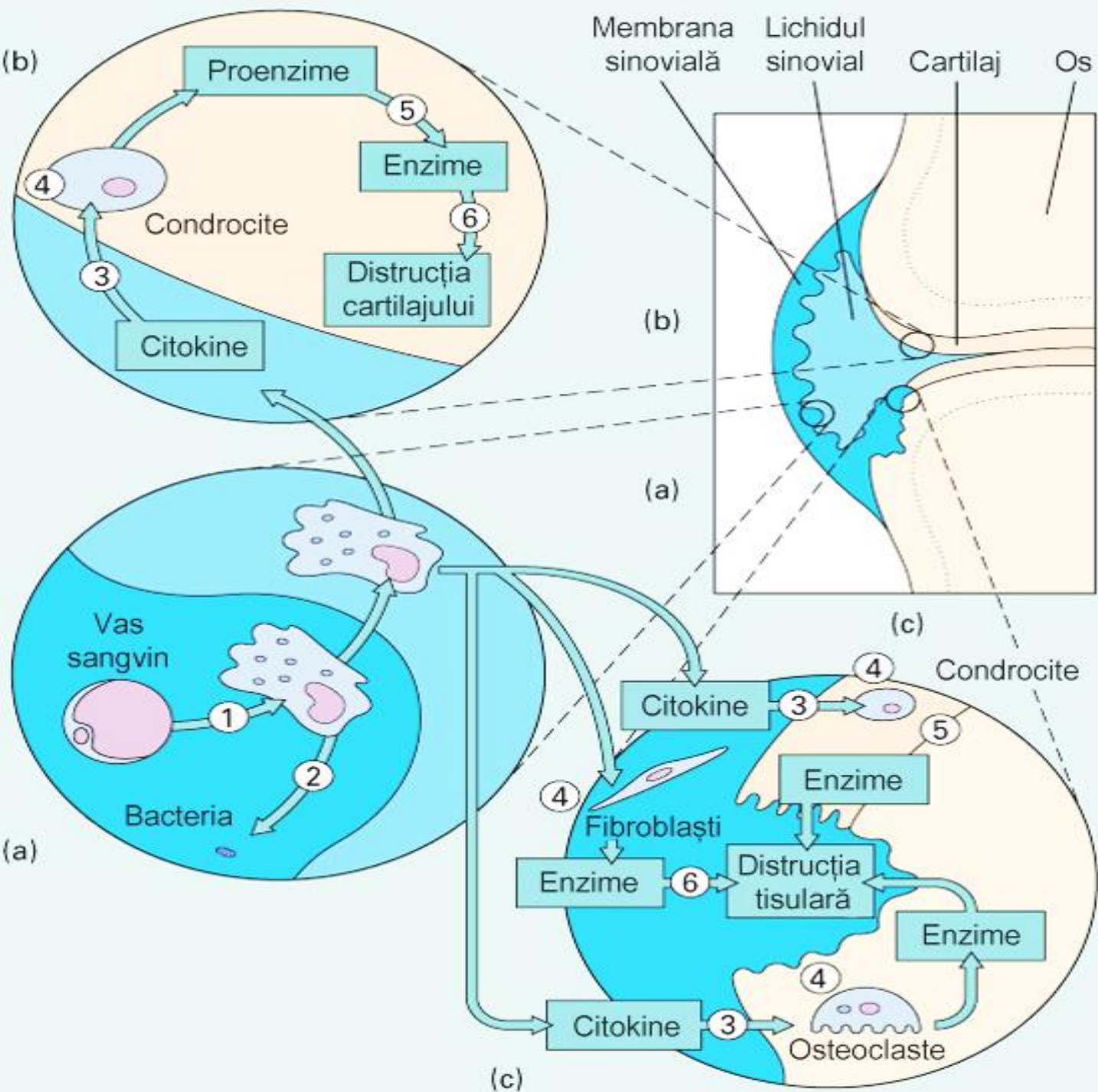
Patogenie

- Prezența HLA-B27 nu este necesară pentru debutul ARe, dar aceasta contribuie la cronicizarea procesului;
- Rolul HLA-B27 probabil este cauzat de reacția încrucișată între structurile microbiene și HLA-B27;
- HLA-B27 ca atare, poate fi ținta răspunsului imun;
- Astfel, persistența structurilor microbiene în organismul gazdă se explică prin dereglarea eliminării microorganismelor de către reactivitatea citokină alterată sau funcție defectă / aberată a HLA-B27.

Figure 1: Gene–environment interaction in reactive arthritis

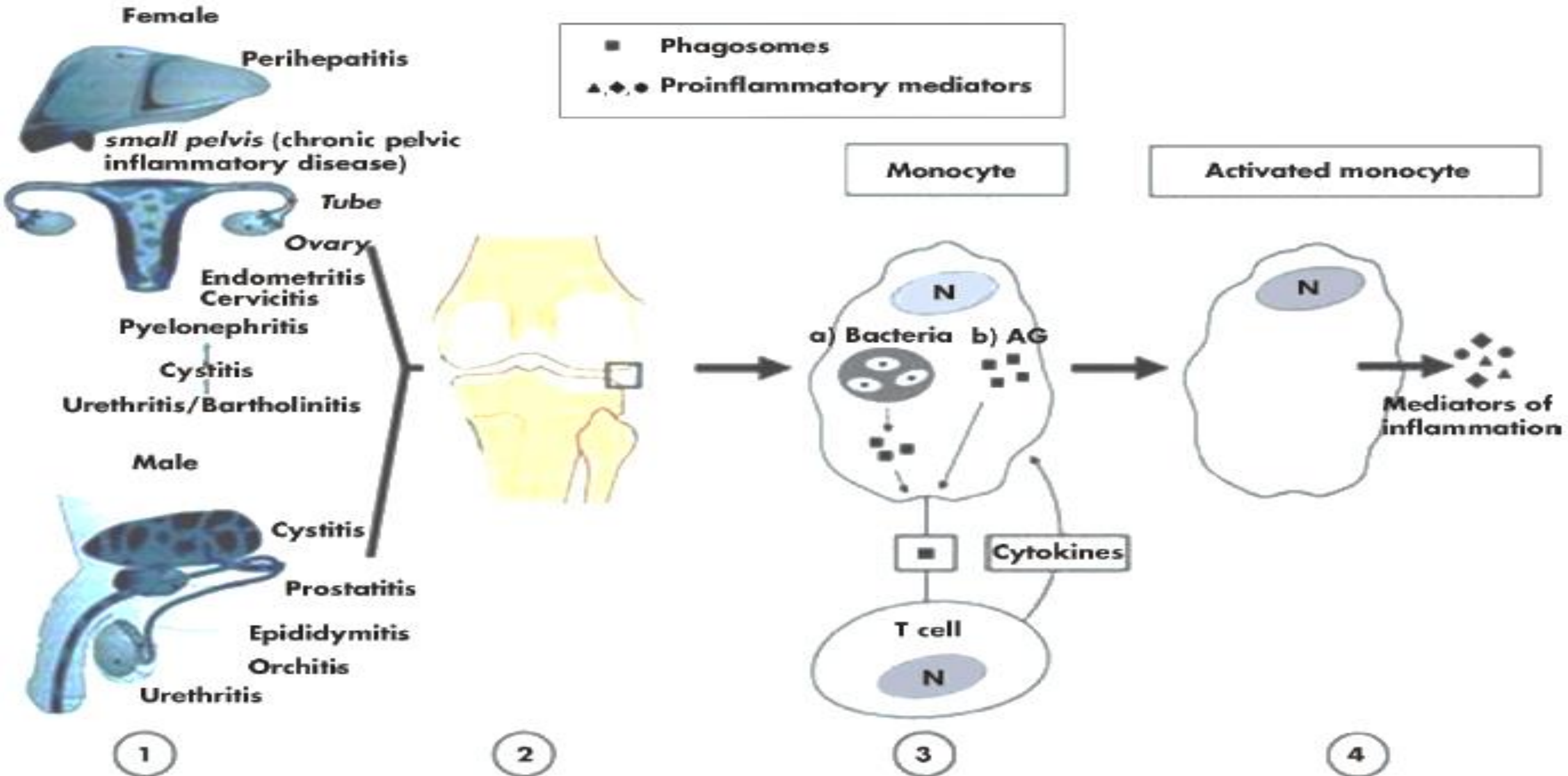

Mecanismele patogenetice ale artritei reactive

- Sensibilizarea celulelor imunocompetente cu exo- și endotoxinele bacteriene specifice;
- Lansarea cascadei inflamatorii la nivelul cartilajului articular;
- Activarea enzimelor litice articulare și a osteoclastelor în articulația afectată prin inflamație aseptică.

Patogenie ARe în infecția *Chlamydia trachomatis*

Artrita reactivă: tablou clinic

Manifestările clinice apar după o perioadă latentă de 1-2 săptămâni (chiar și până la 6 spt.) de la instalarea infecției.

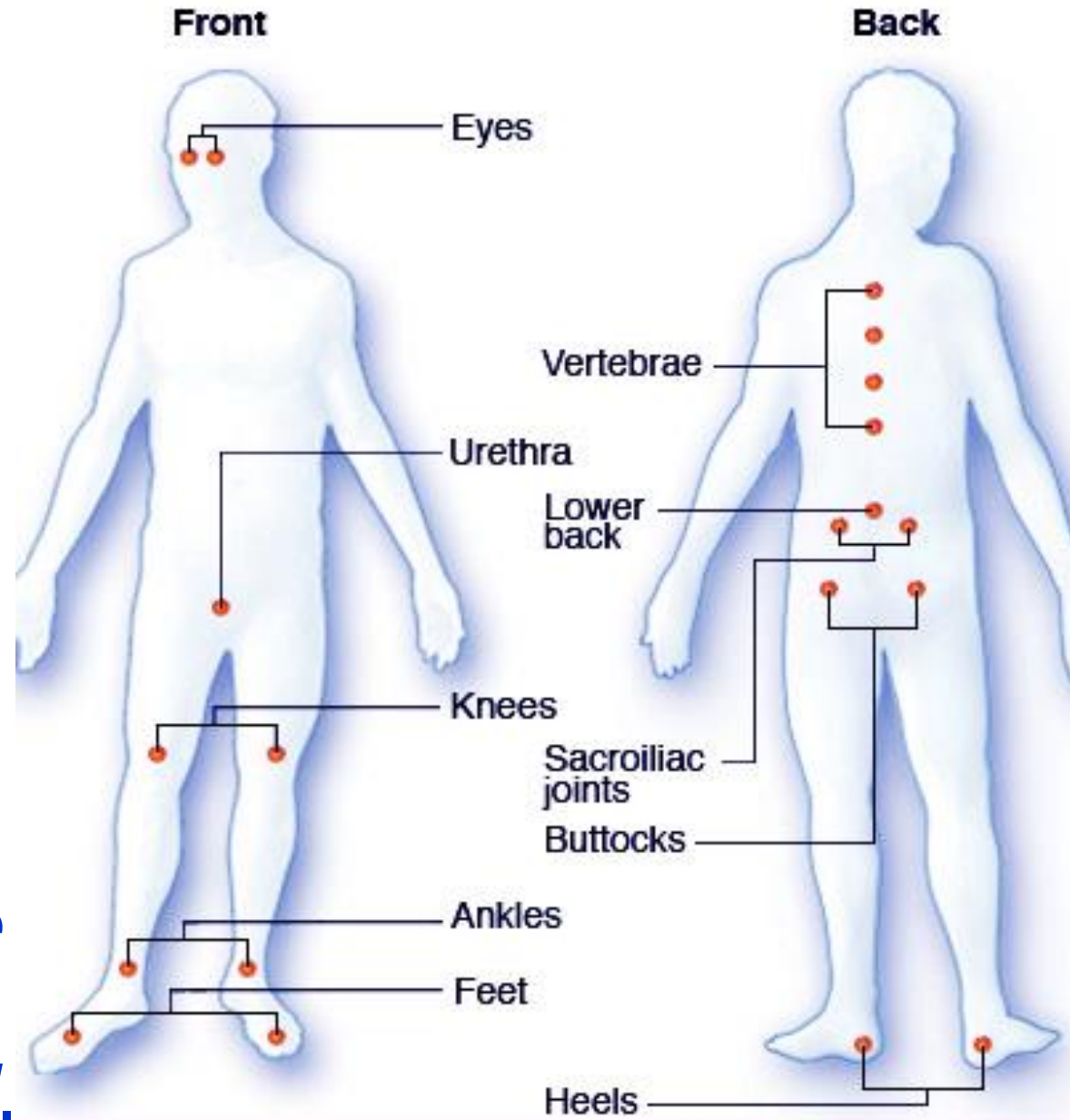
- Pentru *Chlamydia trachomatis* această perioadă este de cca. 4 săpt., în 10-25% cazuri infecția este asimptomatică;
- Pacienții tipic sunt adulți tineri (30-40 ani);
- La copii boala se asociază cu enterită;
- Bărbații și femeile sunt expuși egal la boala cauzată de infecție gastrointestinală, în timp ce ARe cauzată de *Chlamydia trachomatis* este mai comună pentru bărbați.

Tablou clinic

- Manifestările clinice asociate cu infecția genitourinară sunt asemănătoare celor asociate cu infecțiile enterale.

Clinic se observă 4 sindroame:

1. **Sindromul entezopatic**.
2. **Artrita periferică: acută sau subacută, oligoartrită asimetrică, cu afectare predominantă la membrele inferioare.**
3. **Sindrom axial și pelvic: afectare coloanei vertebrale cu sacroiliită.**
4. **Sindrom extramusculoskeletal.**

Not all patients have symptoms at all locations

Tablou clinic

Primele manifestări sunt cele ale ***uretritei non-gonococice***.

- Caracteristică pentru ambele forme ale bolii (venerice și non-venerice)
- Eliminări mucopurulente
- Disuria
- Prostatită
- Epididimită

Tablou clinic

Femei

- Disuria
- Eliminări vaginale
- Cervicită purulentă

Tablou clinic

Conjunctivita:

- Urmează uretrita peste câteva zile
- Simptomele de regulă sunt moderate și tranzitorii
- Uveita acută anterioară este posibilă

Tablou clinic

- Simptomele articulare mai des apar ultimele
- Aditive
- Oligo-articulare
- Membrele inferioare sunt afectate mai frecvent

Tablou clinic

- Boala se poate manifesta și sub formă poliarticulară cu afectarea art. mici;
- La unii pacienți poate fi observată dactilita.
- Cca. 30% pacienți au dureri inflamatorii lombare, cu agravare nocturnă și iradiere fesieră

Entezite

Locații comune ale entezitelor

- Călcâi – cel mai frecvent (Achilles)
- Patela
- Tuberculul tibial
- Baza metatarsului al 5^{lea}
- Fascia plantară
- Alte locuri include:
  - Bursa anserine
  - Trohanter major
  - Creasta iliacă
  - Manșeta rotatorului (în SA)
  - Costochondrale

ACHILLES
TENDINITIS

Tablou clinic

Keratoderma blenorrhagica

- Rash cutanat papulosquamos
- Vezicule ce devin hyperkeratotice, formând cruste până să dispară
  - Palme/tălpi
  - Penis (balanitis circinata)

Tablou clinic

- Onicoliză în cazuri cu evoluție prolongată cronică;
- Glosită și alte manifestări mucocutaneate
- Balanitis circinata

Erozii dureroase ale degetelor la un pacient cu ARe.

Tablou clinic

- Afectarea valvei aortice: 1-2% de cazuri
- Rareori dereglarea conductibilității cardiace (bloc AV)
- Amiloidoza
- Complicații neurologice:
  - Neuropatii periferice
  - Encefalopatie
  - Mielită transversă

Artrita reactivă

Număr articulații afectate	1-24
Durere lombară joasă, %	2-67
Sacroiliită Rg, %	11-20
Uretrită, %	4-93
Conjunctivită, %	6-78
Irită, %	6-17
Leziuni tegumentare, %	4-14
Eritem nodos, pustule, keratoderma, balanitis circinatum	<1
Afectare cardiacă	<1
Durata artrită, luni	1-30
Evoluție cronică (>12 luni), %	0-30
HLA-B27+, %	0-94

Artrita reactivă: evoluție

Evoluție

- Evoluția normală limitată durează cca. 3-12 luni
- 15% au acutizări de artrită prelungite
  - ? *Recurență*
  - ? *Reinfecție*
- Spondilita anchilozantă se dezvoltă în $\approx 10\%$ cazuri
- Relația cu HIV – probabil datorită riscului crescut de infecții concurente non-HIV inițiatoare

Artrita reactivă: complicații

- Artrite recurente (15-50%)
- Artrită cronică / cu sacroiliită (15-30%)
- Spondilită anchilozantă (30-50% pacienți HLA-B27+)
- Stricturi ureterale
- Valvulopatie aortică, necroză aortică
- Glaucom secundar
- Cataracta
- Edem macular cistoid
- Sinechii posterioare/anterioare
- Opacificări vitreoase
- SA, APs, AR
- Erythroderma (rar)

Diagnostic ARe

Teste de laborator

- Anemie normocromă,
normocitară
- Leucocitoză
- Reactanți de fază acută:
  - VSH ↑
  - Proteina C-reactivă ↑

Diagnostic ARe

- HLA-B27 pozitiv la cca. 75% pacienți
- Culturi bacteriene sterile
- Lichid sinovial - caracter inflamator: > 2000 cel/ml
- Predomină PMN ≥ 50000 în caz de artrită septică
- Examen direct, citologie, căutare micro-cristale, cultura
- Lipsesc elemente specifice utile în diagnosticul ARe dar importante în diagnosticul diferențial
- Biopsie sinovială rară: studiu histologic

Diagnostic de laborator

- ***Chlamydia trachomatis***:
- Prima porție de urină matinală – PCR
- Frotiu ureteral sau cervical - PCR, cultura
- Metode serologice – Ac anti-chlamydia IgG, IgM și IgA (*teste pozitive la populația sănătoasă, reactivitate încrucișată cu Chlamydia pneumoniae; testele serologice pozitive fără anamneză de uretrită/cervicită nu sunt suficiente pentru diagnostic*).
- Însămânțări fecalii pentru infecțiile gastrointestinale.

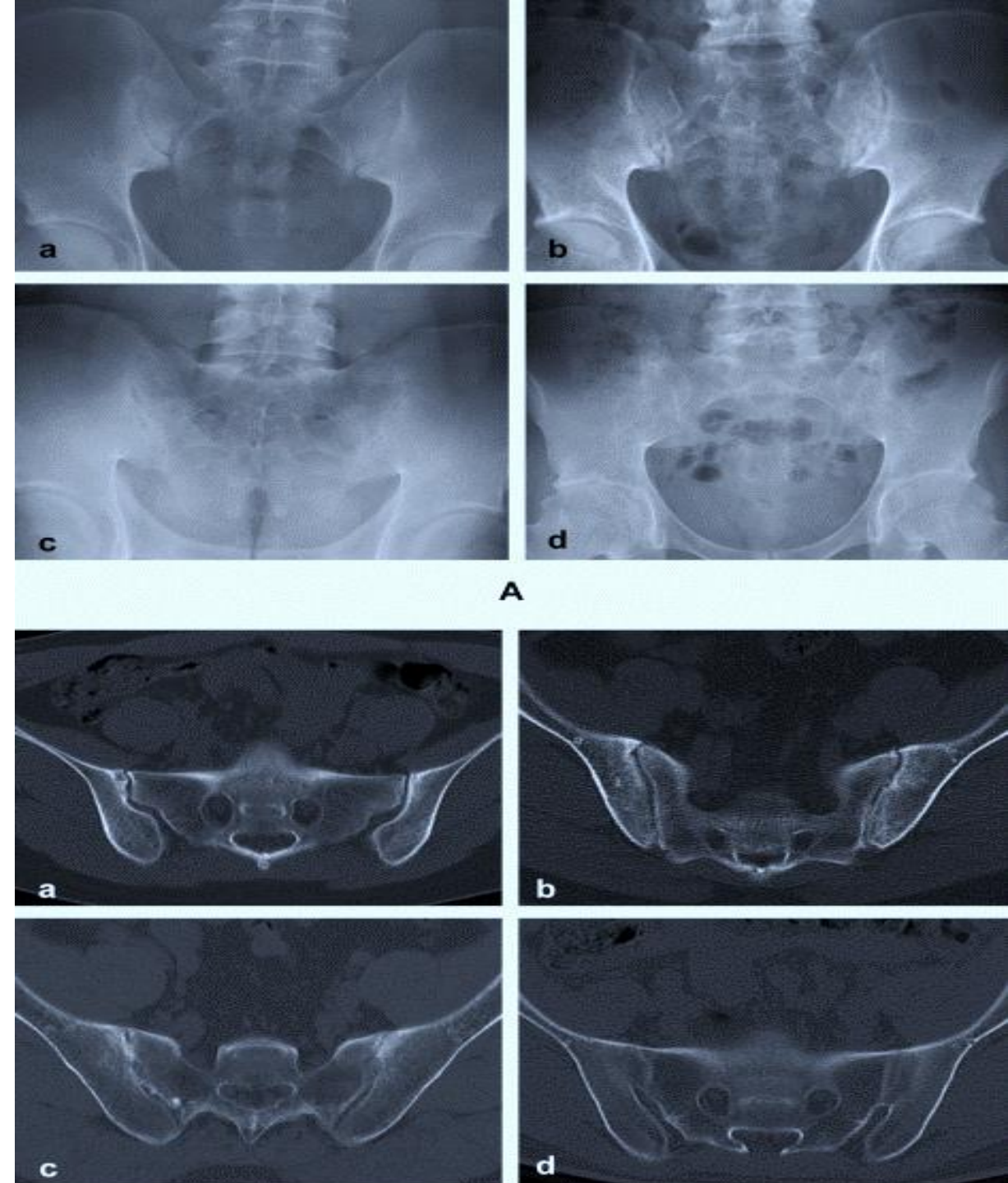
ARe. Diagnostic imagistic

Tardiv:

- Osteoporoza juxtaarticulară
- Tumefiere de părți moi
- Periostită, entezită
- Eroziuni (forme cronice)
- Sacroiliită asimetrică
- Sindesmofit atipic/non-marginal

Precoce:

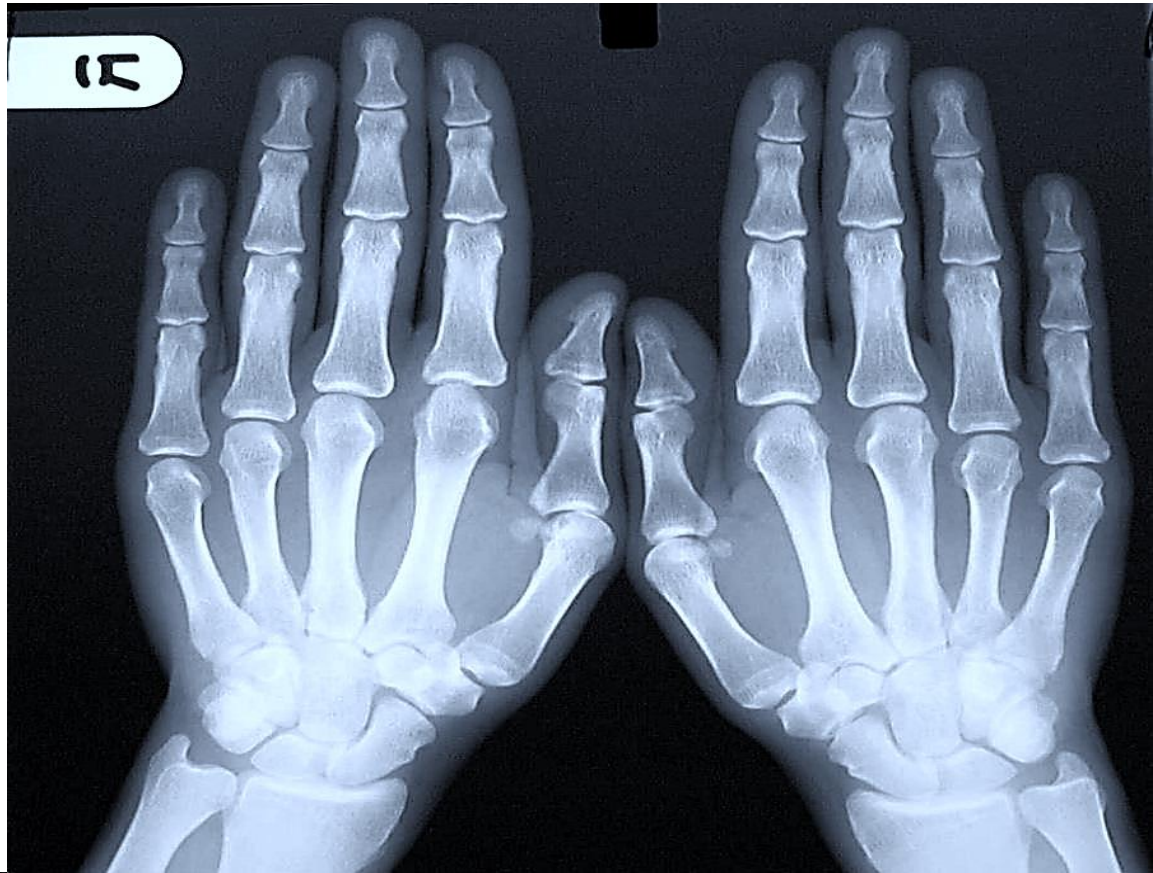
Echografie, RMN

Osteofite vs. Sindesmofite, entezite

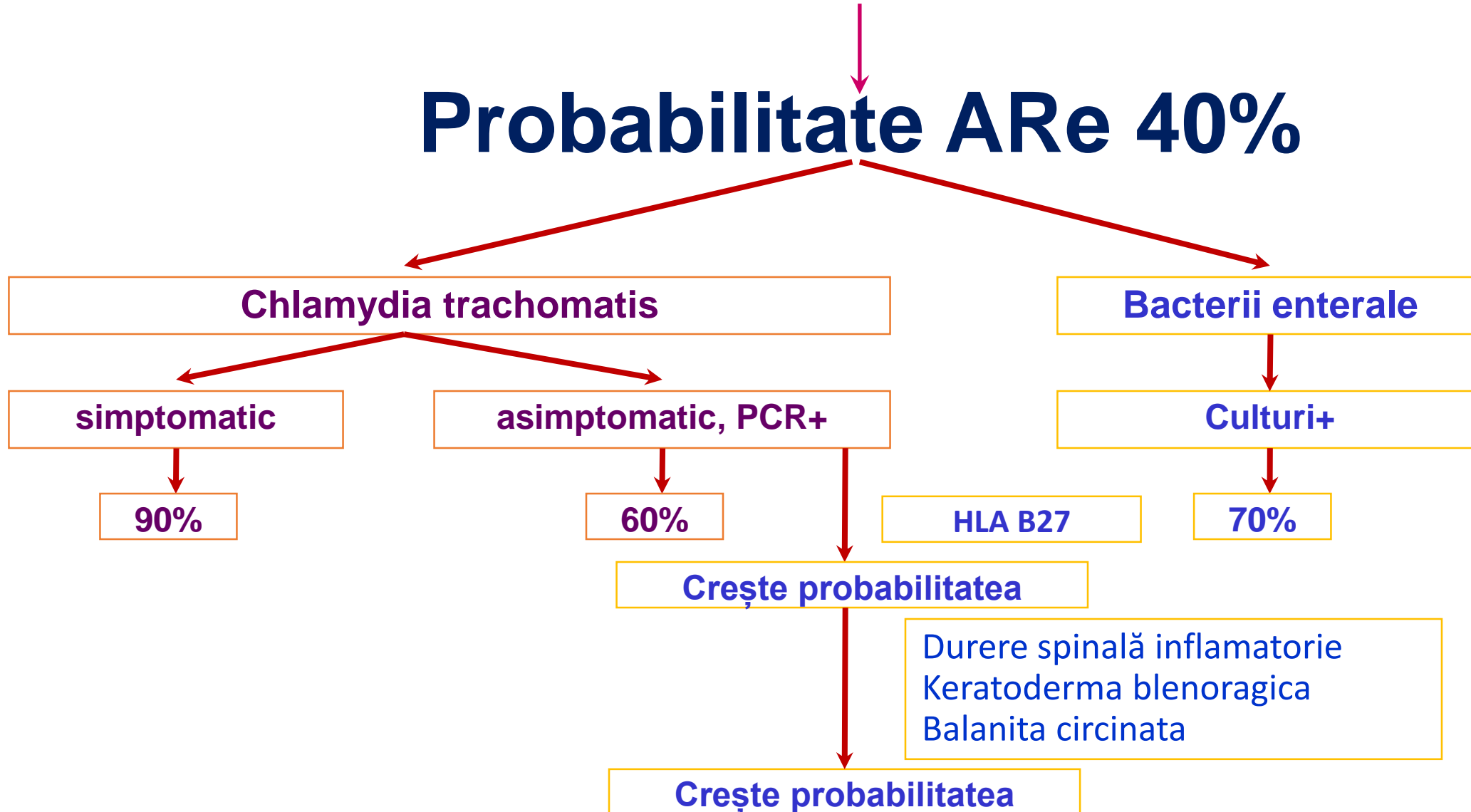

Algoritm diagnostic ARe

Sindrom articular tipic SpA & excludere: gută, artroză, traumă

Probabilitate ARe 40%

Criteriile de diagnostic al spondiloartropatiilor AMOR

(Adaptate de Dougados M., Mijiyava M. 1990)

Criterii	Punctaj
Simptome clinice sau istoric de:	
1. Durere dorsala sau lombara nocturna sau redoare matinala coloana dorsolombară	1
2. Oligoartrita asimetrica	2
3. Durere fesiera	1
4. Dactilita (degete „în cârnați” / „în crenvurști”)	2
5. Talalgie sau alte dureri entesopaticice	2
6. Irita	2
7. Uretrita negonococică sau cervicită cu cel mult o luna înainte de debutului artritei	1
8. Diaree acuta cu cel mult o luna înainte de debutului artritei	1
9. Psoriazis, balanită sau boală inflamatorie intestinala (colita ulcerosa, boala Crohn)	2
Semne radiografice	
10. Sacro-iliita (bilaterala gradul II sau unilateral gradul III)	2
Teren genetic	
11. Prezenta HLA-B27 sau istoric familial de ARe, uveită sau boală inflamatoare intestinală	2
Răspuns la tratament	
12. Ameliorare dupa 24 ore dupa administrarea de AINS	2

Criteriile de diagnostic ale artritei reactive

(adaptate de Sieper si Braun, 1999)

- (1) artrită asimetrică**
- (2) afectarea predominantă a membrelor inferioare**
- (3) manifestare clinică a infecției suportate – ≥ 1 criterii:**
  - (3a)** diareea, ce a evoluat 4 săpt. înainte de debutul bolii
  - (3b)** uretrita, ce a evoluat 4 săpt. înainte de debutul bolii
  - (3c)** analiza bacteriologică pozitivă pentru *Salmonella*, *Shigella*, *Yersinia*
  - (3d)** depistarea *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma hominis*, *Mycoplasma genitalium*, *Ureaplasma urealyticum*
  - (3e)** depistarea serologica a infecției provocate de *Salmonella* sau *Shigella* (Anticorpi la lipopolizaharide sau antigen specific)
  - (3f)** anticorpi la *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma hominis*, *Mycoplasma genitalium*, *Ureaplasma urealyticum*
  - (3g)** depistarea ADN al *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma hominis*, *Mycoplasma genitalium*, *Ureaplasma urealyticum* prin PCR
- (4) excluderea altor boli reumatice**

Criteria de clasificare a ARe (preliminare)

Criteria majore

1. Artrită cu 2 sau 3 manifestări următoare:
  - Asimetrică
  - Mono- sau oligoartrită
  - Afectare predominantă a membrelor inferioare
2. Infecție simptomatică precedentă cu 1 sau 2 din următoarele:
  - Enterită (diaree cel puțin o zi, 3 zile – 6 săpt. până la debutul artritei)
  - Uretrită (disurie sau eliminări cel puțin o zi, 3 zile – 6 săpt. Până la debutul artritei)

Criteria minore

(Cel puțin unu din următoarele)

1. Evidența infecțiilor trigger
Reacție urinară ligază pozitivă sau frotiu ureteral/cervical pentru Chlamydia trachomatis
2. Evidența infecțiilor sinoviale (imunohistologie sau PCR pozitive pentru Chlamydia)

Criteria de excludere (altă cauză de artrită)

ARe definită: 2 criteria majore și un criteriu minor relevant

ARe probabilă: 2 criteria majore și un criteriu minor non relevant sau 1 criteriu major și 1 sau 2 criteria minore relevante

Determinarea scorului activității ARe (DAREA)

Indicii care sunt incluși în calcularea scorului

- Numărul articulațiilor tumefiate;
- Numărul articulațiilor dureroase;
- Aprecierea gradului durerii de către pacient;
- Aprecierea stării globale de pacient;
- Valoarea proteinei C-reactive mg/dl

Parametru	Manifestarea	Punctajul
Aprecierea durerii de pacient	Lipsește	0
	Moderată	1
	Severă	2
Aprecierea stării globale	Bine	0
	Medie gravă	1
	Gravă	2

Scorul entezitic MASES

1	prima articulație costocondrală (dreapta)	
2	prima articulație costocondrală (stânga)	
3	a 7-a articulație condrocostală (dreapta)	
4	a 7-a articulație condrocostală (stânga)	
5	spina iliacă anterosuperioară (dreapta)	
6	spina iliacă anterosuperioară (stânga)	
7	spina iliacă posterosuperioară (dreapta)	
8	spina iliacă posterosuperioară (stânga)	
9	crestele iliace (dreapta)	
10	crestele iliace (stânga)	
11	al 5-lea proces spinos lombar	
12	inserția proximală a tendonului lui Achilles (dreapta)	
13	inserția proximală a tendonului lui Achilles (stânga)	
		TOTAL: (MAX 13 puncte)

ARe. Diagnostic diferențial

- Cu restul SpA, în special artrita psoriazică și artrita din BII tip I
- Artritele infecțioase, în special gonococică
- Artritele microcristaline
- Boala Behçet
- Traumatismul articular
- FRA
- BCG intravezical

Tratamentul

- AINS sunt medicamente de primă linie pentru tratament
- Pacienții cu recurențe frecvente sau artrită cronică vor beneficia de preparate remisive (DMARD) precum **Sulfasalazina** sau **Methotrexatul**.
- În forma axială - tratament biologic cu blocante TNF α
- Steroizi în administrare topică sunt indicați în conjunctivită și uveită.
- În monoartrită / oligoartrită injectare intraarticulară de steroizi poate fi benefică.

Tratamentul infecțiilor

- Toți pacienții cu infecție acută cu *Chlamydia trachomatis* trebuie tratați cu antibiotice:
- **Azithromycin** 2 g (sau alt macrolid) împreună cu partenerul.
- **Tetraciclina (*Doxiciclina*)** poate aduce beneficiu la o cură de 3 luni.
- Curele de 6 luni prin combinația de antibiotice (***Azitromicin + Rifampicin*** sau ***Doxiciclin + Rifampicin***) la pacienții cu persistența demonstrată a infecției cu *Ch.trachomatis* s-au dovedit a fi efective.
- Enterita necomplicată precedentă dezvoltării ARe nu este indicație pentru antibioticoterapie.

Tratamentul infecțiilor

- Cu toate că nu sunt studii controlate, tratamentul recent a infecțiilor cu antibiotice, înaintea instalării artritei, poate preveni artrita.
- Din momentul introducerii antibioticilor în tratament, cu excepția infecției cu *Chlamydia trachomatis*, acestea nu au demonstrat că au influență asupra evoluției ARe.

Tratament antibacterian

Grupul tetraciclinei

- Doxiciclin - 200 mg/zi – 10-14 zile

Grupul macrolidelor:

- Claritromicin - 1 g/zi – 10-14 zile
- Azitromicin - 500 mg – prima zi, apoi 250 mg/zi – 6 zile
- Roxitromicin - 300 mg/zi – 10-14 zile

Grupul fluorchinolonilor (a fi administrate pentru o perioada de 10-14 zile):

- Ciprofloxacin – 1 g/zi
- Ofloxacin – 400 mg/zi
- Levofloxacin – 400 mg/zi
- Pefloxacin – 800 mg/zi

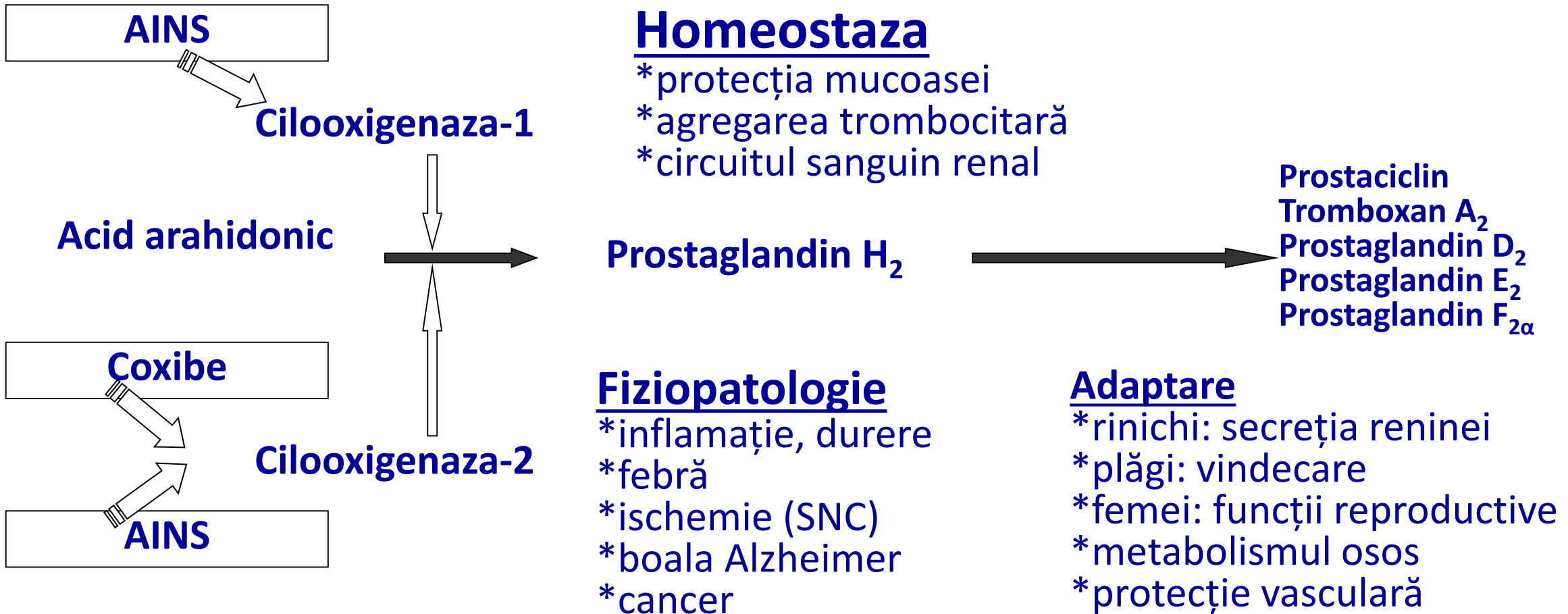
- Sunt prezentate date despre eficacitatea asocierii grupurilor **macrolid**, apoi **chinolon** sau **tetraciclin**, apoi **chinolon**.
- Durata optimă a terapiei antibacteriene este de 10-14 zile, prelungirea acesteia poate aduce beneficii terapeutice.

AINS

AINS sunt medicamente de primă linie pentru tratament. Nici un AINS în particular nu este presupus a fi mai preferat și mai efectiv. Eficacitatea fiecăruia este individuală. Se preferă cele cu durată de acțiune lungă.

- **Diclofenac** (*75 mg – in 1-2 prize/24 ore*) sau
- **Meloxicam** (*7,5 mg – in 1-2 prize/24 ore*) sau
- **Dexketoprofen** (25 mg – în 2-3 prize/24 ore)
- **Nimesulid** (100 mg – în 1-2 prize/24 ore) sau
- **Etoricoxib** (60-120 mg/24 ore – într-o priză)

Mecanism de acțiune a AINS

Acidul arahidonic, eliberat de membrana fosfolipidică ca răspuns la diferiți stimuli, este transformată în prostaglandină H₂ de către COX-1 și COX-2. Prostaglandina H₂ la rândul său derivă în multiple prostanoide. AINS neselective inhibă ambele ciclooxigenaze (COX-1 și COX-2), cu alterarea funcției homeostatice a COX-1). Coxibele inhibă selectiv COX-2, fiind practic lipsite de adversitățile comune pentru AINS neselective.

Tratament local

- Comprese la articulațiile alterate:
  - Sol. **Dimexid 50%** - 5,0 ml + Sol. **Diclofenac** 3,0 ml + Ungv. **Heparină 2 cm Nr. 25**
- Aplicații locale cu Ungv. **Capsicam** sau **Viprosal**, nr. 15 în cure 3/an
- Aplicarea largă a unguentelor antiinflamatoare

Glucocorticoizii

Glucocorticosteroizii sistemici se administrează în special la pacienții ce nu răspund la tratament cu preparate AINS sau care prezintă reacții adverse AINS, în prezența semnelor obiective de inflamație sau în prezența dovezilor atingerilor sistemice. Durata tratamentului nu va depăși 10-14 zile.

Pot fi folosite:

- **Prednisolon** 5-15 mg/zi;
- **Metilprednisolon** 4-8 mg/zi.

Glucocorticosteroizi intraarticular (Susp. Metilprednisolon, Betametazon).

Irită - local

Medicamente remisive

- **Sulfasalazină** (2-3g/24 de ore). Lipsa eficienței constatată după 4 luni de tratament, obligă stoparea administrării.
- **Methotrexat** (7,5-15 mg/săptămână) cu co-administrare de **Acid folic** (5 mg/săpt. sau 1 mg zilnic – în afara zilelor de administrare de Mtx). Este indicat la ineficiența Sulfasalazinei, în afectările periferice, în cazul atingerilor sistemice, la o progresie rapidă a bolii (chisturi, eroziuni articulare).

Terapia biologică

Au potențial remisiv sporit, demonstrat pe studii clinice. Prezintă alternativa de linia a doua în cazul lipsei efectului la tratamentul cu DMARD clasic. Cel mai redutabil efect advers – complicații infecțioase primare sau exacerbară celor latente.

- *Terapia anti TNF α :*

- **Infliximab (Remicade)** 3 mg/kg corp i.v. în prima, a 2-a și a 6-a săptămână apoi câte o injecție la fiecare 8 săptămâni.

- **Etanercept (Enbrel)** 25 mg 2 ori/săpt., sau 50 mg/săpt. s.c.

- **Adalimumab (Humira)** 80 mg s.c. apoi 40 mg s.c. fiecare a doua săpt.

Tratament fizioterapeutic

- Tratamentul balneo-fizioterapeutic trebuie aplicat la pacienții cu artrită reactivă, îndeosebi în perioadele de remisiune ale bolii (în caz contrar poate prelungi puseele evolutive).
- El constă mai ales în metode fizioterapeutice, kinetoterapeutice și hidroterapie, care pot:
  - ameliora durerea
  - reduce inflamația
  - tonifica musculatura
  - preveni osteoporoza
  - preveni atrofiile musculare.

criterii de prognostic nefavorabil

1. Artrita coxofemurală
2. VSH > 30 mm/h
3. Limitarea mobilității coloanei lombare
4. Dactilita
5. Oligoartrita
6. HLA-B27+
7. Infecția HIV/SIDA
8. Infecția VHB
9. Debut la vârstă ≤ 16 ani
10. Eficiență slabă a AINS

Prezența a 3 factori la debut – semnificație predictivă negativă. Afectarea coxofemurală are cea mai importantă semnificație de predicție negativă.